

Robert C. Castel: Az orosz stratégiai bombázókampány

2025 június 15. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása
Még nincs értékelve

Mérték

Ha a jelenlegi kváziegyensúly megbomlik, az az ukrán légvédelem összeomlásához vezethet.

A hadászati légi bombázás az utóbbi száz-egynéhány év egyik legvitatottabb stratégiája, ami késhegyre men?

hadtudományi, hadtörténeti és morális viták tárgyát képezte és képezi mind a mai napig. A stratégiai bombázókampányok hatékonysága a technológiai, a doktrinális, a logisztikai, harcászati és a hadászati tényez?k összhangján áll vagy bukik. Ezek közül talán a legfontosabb az utóbbi, aminek a feladata hidat képezni a célok és a lehet?ségek között. Hiába van az összes többi tényez? többé-kevésbé a helyén, ha a stratégia kudarcot vall a fent említett híd kialakításában.

Mivel az orosz–ukrán háborúban egyre nagyobb fontosságot nyer a két fél által folytatott stratégiai bombázókampány, érdemes feltenni a kérdést, hogy ezek mennyire hatékonyak, és hogy lehet?ségükben áll-e eldönteni a háború sorsát. Mivel a cikk terjedelmének és az olvasók figyelmének is objektív határai vannak, az e heti cikkben az orosz stratégiai bombázókampányt fogom górcs? alá vonni.

Kezdjük talán a meghatározással. Mit?l stratégiai egy bombázókampány?

Attól, hogy nem a harctéren folyó eseményeket próbálja befolyásolni, hanem a háború egészét egy sor rendszerszint? hatás kifejtésével, amik az ellenfél ipari, gazdasági, politikai és lélektani infrastrukturáit pusztítják. A légi hadviselés álmoskönyve szerint egy valóban hatékony stratégiai bombázókampánynak számos szükséges, de önmagában nem elégséges hozzávalót kell tartalmaznia.

Lássuk tehát, hogy a jelenlegi orosz bombázókampány eleget tesz-e ezeknek a követelményeknek.

Az els? és legfontosabb ilyen összetev? a légi fölény, ideális esetben a légtér teljes uralma.

A világháborúk tapasztalatai azt sugallják, hogy a légi fölény kicsikarása nélkül a stratégiai bombázókampány sohasem fog rendelkezni azzal a mozgásszabadsággal, ami lehet?vé teszi a csapásmér? er? összpontosítását a kívánt hadászati hatás elérésére. Az orosz bombázókampány ma pont abban a helyzetben van, mint a szövetséges légi armadák Németországban, a légi fölény kivívása el?tt. A rendelkezésre álló er? lehet?vé teszi a csapásmérést, de az attríciós arány olyan nagy, hogy rendszerszint? hatást sikerült ugyan elérni, de ennek nem sikerül a hadászati szintet elérnie. Ezt a hendikepet némiképp egyensúlyozza az a tény, hogy az elvesztett légi eszközök dönt? többsége pilóta nélküli.

A második igen fontos összetev? a képesség a kritikus sz?k keresztmetszetek pusztítására.

Ezt a képességet hírszerzési és operatív összetev?k alkotják. A cél beazonosítani azt a kisszámú sz?k keresztmetszetet, illetve kritikus értéket, amiknek a pusztításával aránytalanul jelent?s hadászati hatást lehet elérni. Az orosz bombázókampány egyik ilyen célpontja az ukrán energiatermelés és -szállítás, aminek a pusztításában igen jelent?s sikereket tudhat magáénak. Ugyanakkor különböz? okok miatt Oroszországnak mind ez ideig nem sikerült megtörnie az ukrán kritikus infrastruktúrának ezt a létfontosságú komponensét. A kudarc oka a rendelkezésre álló alternatívákban, a károk gyors kijavításában és az ellenfél rendelkezésére álló tartalék kapacitásokban rejlik.

A harmadik létfontosságú összetev? a technológiai képességek kérdése.

Ezen a téren Oroszország képességei igen egyenl?tlenül oszlanak meg. Az ukrán légvédelem szívós ellenállásával szemben a pilóta irányította orosz légi eszközök nem rendelkeznek azokkal a képességekkel, amik nagy valószín?séggel tudják biztosítani ezeknek a rendszereknek a túlélését. A pilóta nélküli eszközök esetében azonban teljesen más a helyzet. Az olcsó és havi szinten százával gyártott stratégiai drónok (Geran) a tömeges bevetésükkel képesek túlterhelni az ukrán légvédelmi rendszert, még akkor is, ha a célba jutási arányuk igen alacsony. A spektrum másik végén a csak kis számban gyártható, költséges, de nagy hatékonyságú hiperszonikus és ballisztikus rakéták sokkal keményebb diót jelentenek az ukrán légvédelem számára. Az oroszoknak csupán az okoz fejfájást, hogy a bizonyított hatékonyságú eszközök még mindig nem állnak rendelkezésre kell? mennyiségben a kívánt hadászati hatás eléréséhez.

A negyedik összetev? a hadászati nyomásgyakorlás folyamatos fenntartása. Amit a háború kitörése óta látunk, az egy kvantitatív verseny az Ukrajnának szállított légvédelmi eszközök és az orosz bombázókampány között.

A hadjárat kimenetelét igen nagy mértékben az fogja eldönteni, hogy az orosz és a velük szövetséges hadiiparok képesek lesznek-e többet termelni, mint Ukrajna és az ?ket támogató nyugati hadiipar. Ennek a versenynek van egy min?ségi és egy doktrinális komponense is, és még az sem kizárt, hogy egy el?re nem látott innováció hirtelen az egyik fél javára billenti az egyensúlyt. Ennek hiányában ezt a versenyt a nagy számok törvénye fogja eldönteni.

Fontos megjegyezni, hogy a háború kezdetét jellemz? túlzott önbizalmunk az orosz termel?kapacitás korlátait illet?en megalapozatlannak bizonyult. Az ukrán hírszerzés által a napokban publikált adatok szerint Oroszország elérte a havi ezer Geran drón, 90 Iszkander (M és K), 12 Kinzhal és 150 körüli cirkálórakéta gyártását. Ehhez még hozzá kell adni az Iránból, és egyre inkább Észak-Koreából érkez? haditechnikai támogatást. Ugyanez a jelentés arról is beszámol, hogy az oroszok jelent?s készleteket halmoztak fel ezekb?l az eszközökb?l. A kérdés, hogy a Nyugat képes lesz-e ezt ellensúlyozni a saját gyártási kapacitásainak a felfuttatásával.

Az ötödik összetev? a harcvezetési rendszerek hatékonysága.

Ez az, ami lehet?vé teszi a meglév? er?források hatékony kihasználását, a kialakuló lehet?ségek kiaknázását és a saját fél veszteségeinek a csökkentését. Ezen a téren a nyugati támogatást élvez? Ukrajna jelent?s el?nnyel indult, ám ez az el?ny jelent?sen megkopott a háború múlásával.

A hatodik összetev? a hadászati szint? hatás elérése az ellenfél moráljának az erodálásában.

A légi hadviselés terén hagyományosan ez az a hatás, amit a legnehezebb megbízhatóan mérni, annak ellenére, hogy a légier?k és a hírszerz? szervek számos közvetett, illetve közvetlen mércét fejlesztettek ki erre a célra.

A hetedik összetev? a képesség az ellenfél gazdaságának a pusztítására olyan mértékben, ami számottev?en befolyásolja az ellenfél képességét a háború folytatására.

Az orosz bombázókampány ezen a téren kétségtelen sikereket mondhat magáénak. Ennek ellenére számolni kell azzal a megkerülhetetlen ténnyel, hogy az ukrán hadigazdaság motorjainak a jelent?s része Ukrajna határain túl pörög, ott, ahol az orosz bombázóhadjárat nem képes kárt tenni bennük.

Mindezt összevetve, mi az orosz bombázókampány eddigi mérlege? A válasz erre a kérdésre kétfedel?.

Ami a bombázókampány offenzív hatásait illeti, Oroszország számára a siker kulcsa abban rejlik, hogy az orosz és a vele szövetséges államok hadiipara képes lesz-e többet termelni, mint amennyit Ukrajna termel, illetve amennyit Ukrajna a szövetségeseit?l kap. Ha a jelenlegi kváziegyensúly megbomlik, az az ukrán légvédelmi rendszer összeomlásához vezethet.

A légi fölény birtokában pedig Oroszország egy teljesen másfajta légi kampányra állhat át.

Ami a bombázókampány defenzív hatásait illeti, Oroszországnak sikerült rákényszerítenie Ukrajnára és a szövetségeseire egy olyan technológiai versenyt, ami arra kényszeríti az utóbbiakat, hogy támadó eszközök helyett a defenzív, légvédelmi eszközök gyártását részesítsék el?nyben. Hasonló mintázat kialakulását láttuk a második világháború folyamán, amikor a Reich tüzérségi gránát termelésének a 40 százaléka a frontok helyett a honi területeket véd? légvédelmi tüzérség felé áramlott. Azok a kutatók, akik az angolszász bombázókampányok relatív sikertelenségér?l beszélnek, igen gyakran figyelmen kívül hagyják azt, hogy ez az érvágás dönt?en befolyásolta a német csapatok katonai hatékonyságát a csatatereken.

Mindezt összefoglalva a következtetés az, hogy az orosz stratégiai bombázókampány már hosszú ideje az ellenfél kapuja el?tt játszik, a gól ott lóg a leveg?ben, de mivel a szükséges feltételek csak részlegesen teljesültek, egyel?re még a leveg?ben marad.

Robert C. Castel

A szerz? az Alapjogokért Központ biztonságpolitikai szakért?je, lapunk f?munkatársa

www.magyarnemzet.hu

Ajánló